

lutheriske Kirke er den danske Folketirke, vil det sige, at det er en borgerlig Indretning til Folkets religiøse Behov. Da det ærede Medlem for Maribo (Lund) havde Ordet og talte om, at han troede, at det, der tjente Folketirken til Fremgang, var Liv og Bevægelse, og det var han ikke bange for, og det vilde han derfor søge at hjælpe paa paa de forskjellige Omraader, for at det kunde komme frem, hørte jeg, saavel som vistnok de fleste heri Salen, disse Udtalelser med stor Glæde; men jeg vilde have ønsket, at det ærede Medlem havde henfattet til den ærede Minister, om han ikke med Hensyn til Præsternes Uddannelse kunde sørge lidt for, at Vidensfabeligheden ikke kvalte Vidensfabeligheden eller den gode Begeistring i dem, thi naar de gaa ud, have de tabt Vidensfabeligheden og Begeistringen for Gjærningen, men derimod have de faaet Vidensfabeligheden, og den have de faaet saadan ind, at det er den alene, der gjælder om, og derfor er det, at Livet gaar ud. Vil man virkelig have, og jeg er vis paa, at det er den ærede Præstemands Mening, Liv og Strømning frem og ikke Ensidigheder, saa siger jeg, at der er een Ting, vi maa have frem ved denne Lov, og som vistnok ikke lader sig undgaa i ret mange Aar, netop for at Folketirken kan leve og leve til Velsignelse, og det er, at Præsternes Mund maa ikke længere være bunden, men de maa have Lov til at fortolke og forklare Skriften, saaledes som de forstaa den paa Troens Grundlag, og man maa ikke indsnævre dem ved visse Dogmer. Naar man nu hører, at den Præst taler saadan og saadan, og saa Sæfterne udenfor komme og sige: Hvad Sikkerhed have vi for, at han mente dette, han er jo edelig forpligtet til at sige det, thi dersom han ikke gjør det, kommer han af med Embedet, saa tror jeg, vi maa være opmærksomme derpaa. Da en Aaler forleden Dag havde Ordet heri Thinget, sagde han ganske roligt, og det blev hørt ligesaa roligt: Vi maa huske paa, hvorledes det gaar med Uddannelsen af Præsterne, og derfor maa vi passe paa med Hensyn til Besordringen. Nu bliver det jo bestemt af Forældre eller Andre, om Børnene skulle være Præster; de have ikke Raldelse til det, men de sættes ind i Forretningen for at kunne leve. Det var en meget sørgelig Historie; thi hvis det virkelig var Tilfældet med de fleste, vilde jeg sige, at dermed var Folketirken dømt, naar Forskyndelsen ikke er Andet end en simpel Forretning. Menigheden gaar hen og hører en saadan Præst og siger: det er godt nok, han staar der og snakker; det er hans Kjøbmandskab; vi tro ikke Noget af det, og han tror heller ikke Noget af det; det er hans Forretning; vi gaa derhen for at høre, hvad det er; han siger, der er noget Wittheit, der drager. Der er saa Mange, der have sagt det. De gif efter Johannes den Døber i Orkenen, og han satte hele Hovedstaden paa Benene; de sagde derfor: Vi ville hen og høre ham, fordi han ikke taler med bunden Mund.

Seg var netop glad ved, hvad jeg hørte af det ærede Medlem fra Maribo, at han var bange for den ensidige Retning, der kunde komme fra den indre Missionsretning, fra den Grundtvigske Retning eller fra en anden kirkelig Retning her i Landet, som har mange forskellige Navne. Men jeg siger, at det er netop at fremme den værste Ensidighed, naar Forholdet er saaledes, at Præsterne ikke tør sige det ud saaledes, som de tro. Seg veed theologiske Kandidater, som have sagt til mig: Seg prædiker saaledes for at faae et Rald, skulde jeg sige min Mening, kunde jeg ikke blive kaldet. Seg kender ogsaa Theologer, som have taget deres Examen med bedste Karakter, og naar jeg saa har sagt til en saadan: Du tror jo ikke Noget af det, hvordan har Du kunnet faae Karakter for det, har jeg faaet det Svar: Seg vidste, hvad Professorerne vilde have, at jeg skulde svare, og saa sagde jeg det og fik Karakteren; men jeg vil ikke staa overfor en Menighed, og derfor kan jeg ikke blive kaldet. Saadanne Udtalelser kunne vi høre, og jeg mener, at det er Røster, som vi, netop for at holde Folketirken paa Benene og for dens Udviklings Styk, maa tage Hensyn til. Der er en vis Flerbidighed, der er værre end Ensidighed. Seg er bange for dem, der have saa mange Sider, at de løbe rundt, saa vil jeg heller have Ensidighed, og naar det ærede Medlem for Maribo iøvrigt henviste til Apostelen Paulus og omtalte, hvorledes han havde været fri for denne Ensidighed, maa jeg tvertimod sige, at denne Mand var meget ensidig. Denne Mand var bestemt paa at vove sit Liv, han fik mange Modstandere, som sagde, at naar han ikke talte, som de vilde, gav de ham en god En under Dret — det skulde vi forsøge at gjøre ved vore Præster —; men han talte alligevel som han vilde, og saa gav de ham En under Dret, men han sagde: Dersom en Engel fra Himlen eller nogen Anden over at udlægge det anderledes end jeg, er han forbandet. Det kalder jeg Ensidighed og Ensidighed lige ud til Spidsen. (En Stemme: Han var ikke rød!) Nei, det er sandt, han satte Livet ind derpaa, og derfor bragte han det til Noget i Tro og Forskyndelse, thi Livet satte han i anden Linie. Men hvorledes gaar det nu dermed? Hvad de udrette med Munden, staa de ihjel med Gjærningen, altsaa det ophæves. Seg ønsker Flerbidighed, og jeg tror ikke, at man skulde trykke sig for at give Menighederne Indflydelse paa Valgene, fordi de kunne vælge en Indremissionsmand eller en Grundtvigianer, thi saa kan man jo raade Bod derpaa ved at holde Reiskepræster, der kunde komme omkring paa de forskellige Steder, hvorved denne Banskfælighed meget let kunde blive afhjulpen.

Med Hensyn til de enkelte Paragrafer ere de nu behandlede saa meget, at jeg ikke skal komme nærmere ind paa dem. Seg skal sige, at jeg for mit Bekommende vil anfæ det for et Fremskridt, om dette Forslag kunde komme ud, skjøndt vistnok